

Område: Trygg och säker Hälso- och sjukvård och rehabilitering	Version: 2	Giltig fr.o.m. 2017-06-01	Ersätter: Rutin Försämrat hälsotillstånd och oväntat dödsfall 2014-03-11
Ansvarig: Medicinskt ansvariga	Ansvarig för revidering: Palliativa vårdsamordnare		Granskad av: MAS, Palliativa vårdsamordnare
Beslutad av: Medicinskt ansvariga	Beslutad datum: 2014-03-11	Revideras datum: 2019-06-01	Intern/extern: Båda
Omfattar enhet/verksamhet: Vård och omsorg Förvaltningen för funktionshindrade			Ärendenummer: Sov 266/2017

Oväntat dödsfall

Vägledning

Innehåll

Oväntat dödsfall	3
Om den avlidne <u>inte</u> har kommunal hälso- och sjukvård:	3
Om den avlidne har kommunal hälso- och sjukvård:	3
<i>Omvårdnadspersonalen ansvarar för att:.....</i>	<i>3</i>
<i>Tjänstgörande sjuksköterska ansvarar för att:.....</i>	<i>3</i>
<i>Läkaren ansvarar för att:.....</i>	<i>3</i>
Omhändertagandet.....	4
<i>Tjänstgörande sjuksköterska ansvarar för att:.....</i>	<i>4</i>
<i>Omvårdnadspersonalen ansvarar för att:.....</i>	<i>4</i>
<i>Lagar och författningar som styr hur dessa uppgifter ska fullgöras.....</i>	<i>4</i>

Oväntat dödsfall

Rutinen gäller vid alla tillfällen då ett oväntat dödsfall inträffat.

Om den avlidne inte har kommunal hälso- och sjukvård:

- Kontakta polisen omedelbart och följ deras instruktioner om vad du ska göra
- Rör inte den avlidne eller något i rummet.
- Polisen övertar ansvaret för omhändertagandet och vidare handläggning

Om du som medarbetare hittar en person avliden kan du behöva krisstöd. Enhetens krispärm innehåller informationen om hur du kan få detta.

Om den avlidne har kommunal hälso- och sjukvård:

Dödförklaring ska ske så snart det är praktiskt möjligt av läkare. Tidpunkten för dödens inträdande får fastställas utifrån uppgifter från vårdpersonal, närstående eller andra med kännedom om förhållandena.

Omvårdnadspersonalen ansvarar för att:

- Omedelbart ta kontakt med tjänstgörande sjuksköterska
- Notera tidpunkten när personen hittas avliden
- Den döde eller något i rummet inte rörs utan att sjuksköterska rådfrågats

Tjänstgörande sjuksköterska ansvarar för att:

- Omedelbart ta kontakt med ansvarig eller tjänstgörande distriktsläkare
- Komma överens med läkare om vem som ska underrätta de närstående. Har den avlidne en kommunal HSL-journal tar sjuksköterskan del av dokumentationen och kan utifrån de önskemål som finns dokumenterade erbjuda sig att underrätta närstående.
- Om det är aktuellt, komma överens med läkaren om vem som frågar närstående om ev. donation av hornhinnor. Se vidare information i pärm: ”Information om hornhinnedonation”.
- Komma överens med närstående hur kontakten ska tas med begravningsbyrå.
 - Tjänstgörande sjuksköterska kan erbjuda sig att hjälpa till.
 - Vilken begravningsbyrå som skall anlitas bestämmer närstående, om de inte är möjligt tar sjuksköterska kontakt med begravningsbyrå.
 - Man kan alltid ändra begravningsbyrå i efterhand, begravningsbyråerna gör då upp sinsemellan i efterhand.

Läkaren ansvarar för att:

- Fastställa att döden inträtt och skriva dödsbevis.
- Bedöma om polis ska tillkallas.
 - I de fall ärendet blir polisiärt övertar polisen ansvaret för omhändertagandet och vidare handläggning.

- Komma överens med tjänstgörande sjuksköterska om vem som ska underrätta de närstående enligt de anteckningar som finns i kommunens HSL-journal
- Informera tjänstgörande sjuksköterska om hornhinnedonation kan komma i fråga och om det finns uppgift om den avlidnes medgivande.
- Komma överens med tjänstgörande sjuksköterska vem som frågar närstående om ev. donation av hornhinnor enligt fastställda rutiner

Omhändertagandet

Se *Riktlinje Palliativ vård, bilaga 2* och *Rutin Sjuksköterskans ansvar vid allmän palliativ vård*

Tjänstgörande sjuksköterska ansvarar för att:

- Tillsammans med omvårdnadspersonalen ta hand om den avlidne på ett sätt som bibehåller personlighet och värdighet.
- Förse den avlidne med ID-band där namn, personnr, datum, signatur och klockslag för dödsögonblicket eller när den döde påträffades antecknas. ID-band fästs på fotleden.
- Skriva i *Transportsedel avliden* som följer med den avlidne vid hämtning. Där antecknas om den avlidne bär implantat t.ex. pacemaker, infusions- eller insulinpump, eller har en smittfarlig sjukdom, meddela läkaren.
- Faxe blankett *Hornbinnedonation* med uppgifter om donation är aktuell eller ej.
- Om närstående saknas, informera snarast ansvarig enhetschef. I sådana fall är det kommunens ansvar att ordna med gravsättning.
- Smycken el. dylikt, om de inte skall vara kvar på den döde, läggas i slutet kuvert med angivelse om innehåll och den avlidnes namn och personnr.
- Gå igenom punkterna på ”Checklista efter dödsfallet, Sjuksköterska” (*bilaga 5 Sjuksköterskas ansvar vid allmän palliativ vård*) samt dokumentera i kommunens HSL-journal enligt rutin.
- Dokumentera:
 - när patienten hittades avliden: datum, klockslag
 - vilka som hittade patienten avliden
 - vilka närstående som underrättats och av vem de underrättats

Omvårdnadspersonalen ansvarar för att:

- Tillsammans med tjänstgörande sjuksköterska ta hand om den avlidne på ett sätt som bibehåller personlighet och värdighet, se *Riktlinje Palliativ vård, Bilaga 2*.

Lagar och författningar som styr hur dessa uppgifter ska fullgöras.

I Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) framgår att det tillhör hälso- och sjukvården att ta hand om avlidna. Kommunens ansvar för avlidna anges i Kommunförbundets cirkulär (1994:227).

Lag om kriterier för bestämmande av människans död (1987:269).

HSLF-FS 2016:52 Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2005:10) om kriterier för bestämmande av människans död.

HSLF-FS 2015:15 Vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall.

SOSFS 2009:30 Donation och tillvaratagande av organ, vävnader och celler.

SFS 2017:42 Lag om ändring i lagen (1995:831) om transplantation m.m.